

Józsefvárosi EGYMI

Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Általános Iskola

Ikt.: 63/2024.

Józsefvárosi Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Általános Iskola

Eljárásrend az iskolai bántalmazás kezeléséhez

1084 Budapest, Tolnai Lajos u. 11-15.

Tel.: +36-1-313-4464, Fax: +36-1-210-4829

e-mail: titkarsag@jegymiai.hu, www.jegymiai.hu

Szervezeti egység kódja: BP3001, OM-azonosító: 038413

Tartalom

1. Esetkezelő team.....	3
2. Esetkezelés folyamata.....	3
2.1. Támogató beszélgetés az áldozattal	3
2.2. Konfrontatív beszélgetés a bántalmazóval	4
2.3. Védelmezők aktivizálása:.....	4
2.4. Közösség bevonása.....	4
2.5. Utánkövetés.....	5
2.6. Dokumentáció készítése.....	5
Mellékletek.....	6
1. sz. melléklet: Jelzés	6
2. sz. melléklet: Beszélgetés a bántalmazást elszenvedő személlyel	7
3. sz. melléklet: Beszélgetés a bántalmazást elkövető személlyel	8
4. sz. melléklet: Utánkövetés tapasztalatai.....	9
5. sz. melléklet: A második beszélgetés	10
6. sz. melléklet: További tapasztalatok az utánkövetésnél	11

Az iskolai szintű intervenció¹ eljárásrend célja egy adott bántalmazás megállítása és a jövőbeli ismétlődés megelőzése. A módszer intézményünkben iskolai szintű prevenció programmal párosul (Békés Iskola, Nyugi Ovi programok).

A szülőket a protokoll bevezetésekor tájékoztattuk arról, hogy ebben az iskolában bántalmazás esetén ez a protokoll érvényes, az esetkezelés előtt külön nem kérünk engedélyt és nem is vonjuk be őket. A megbeszélés során tájékoztatjuk a szülőket a történekekről és a megbeszéltekről.

1. Esetkezelő team

Az eljárásrend alkalmazásához a bántalmazás megelőzésére és kezelésére jelzőrendszert alakítottunk ki, esetkezelést lebonyolító team működik iskolánkban (békítő team). A team tagjai közül ketten vezetik az éppen aktuális esetkezelést. Ez a team főleg pedagógusokból áll, nem tagja az igazgató, de az iskolapszichológus, szociális munkás tagja lehet.

Szabályok az esetkezelés kapcsán:

- a bántalmazó osztályfőnöke nem vezetheti az esetet, ahogy az iskolapszichológus sem, ha hozzá járó gyerekekről van szó vagy potenciálisan hozzá kerülhet;
- minden esetről mérlegelni kell, hogy a teamből ki legyen az a 2 fő, aki levezeti az esetkezelést.

Az iskolai szankciókat az igazgató képviseli (az iskolai szabályok mentén) - súlyos esetben ez akár az esetkezeléssel párhuzamosan is futhat, enyhébb esetben ez el is marad.

2. Esetkezelés folyamata

2.1. Támogató beszélgetés az áldozattal

A beszélgetést vezető pedagógusok kifejezik, hogy az áldozat mellett állnak, elutasítják a bántalmazást, biztosítják az áldozatot arról, hogy senki nem érdemli meg, hogy megalázzák vagy bántásák. Megbeszélnek az áldozattal, hogy mit fog tenni az iskola a védelmében. A beszélgetést 1-2 fő vezeti. Az osztályfőnök jó, ha jelen van, de nem aktív résztvevője a beszélgetésnek.

I. rész: *A történekek feltérképezése* (be lehet vonni szemlélőket is, velük külön kell leülni)

- Mi történt? Kik a bántalmazók?
- Hogyan bántották őt? Milyen hatással volt rá?
- Mikor kezdődött, mikor volt az utolsó eset?

II. rész: *Az áldozat megtámogatása* az áldozatsegítés alapelveinek alkalmazásával.

Az áldozat biztonságát elsődlegesnek tekintjük: a felnőttek egyértelműen állást foglalnak a bántalmazással szemben és az áldozat mellett. Az estekezelés során tilos a bántalmazást megkérdőjelezni, az áldozatot hibáztatni, a bántalmazót mentegezni (ezek másodlagos traumatizációval járnak, súlyosbítják az áldozat állapotát, helyzetét).

Kérdezzük meg az áldozatot: kik lehetnek potenciális védelmezői, kik azok, akik esetleg támogatják őt vagy legalábbis nem bántják?

¹ Forrás: Jármí Éva-Piros Vera: Az iskolai bántalmazás: bullying - In: N. Kollár Katalin-Szabó Éva (szerk.): Pedagógusok pszichológiai kézikönyve II., Osiris, Budapest, 2017. 266-286. old.

Az iskola biztosítja az áldozat védelmét, akár a pedagógus kollégák bevonásával is. A bántalmazás áldozatai tehetetlenek, gyengének érzik magukat, emiatt fontos a kontroll visszaállítása, az áldozatokat bevonjuk az esetkezelés minden lépésébe: a terveket előzetesen megbeszéljük velük és a döntési pontoknál megkérdezzük őket.

Az áldozatokat 3 területen erősítjük:

- kapcsolati téren: baráti kapcsolatok kialakításának segítségével (osztályfőnök segítségével, proszociális tanulók bevonásával vagy kortárs segítőkre támaszkodva);
- pszichológiai téren: attól függően, hogy milyen állapotban van az áldozat. Pszichológus, pszichiáter bevonására szükség lehet. Szociális készségeinek, asszertivitásának, megküzdési készségeinek a fejlesztése cél lehet;
- testi téren: önvédelmi oktatás, erősítés, sport ajánlásának, támogatásának területén.

2.2. Konfrontatív beszélgetés a bántalmazóval

A beszélgetés során 2 pedagógus beszélget 1 tanulóval annak érdekében, hogy a bántalmazó ne kerekedjen hatalmi fölénybe. Az osztályfőnök ezen a beszélgetésen is jelen van, de nem aktív résztvevő. Ez egy rövid és viselkedés specifikus a megbeszélés, nincsenek feltáró kérdések.

- Kezdő kérdés: *Tudod-e, miért vagy itt?* - kérdezik a szemébe nézve.
- Szembesíteni: amit tett, az bántalmazás – tényként közölve, tényekkel alátámasztva.
- Kifejezzük, hogy
 - az iskolában nem megengedett a bántalmazás,
 - fejezze be a bántalmazást!
- Következő kérdés: *Mit fogsz tenni azért, hogy X.Y. (ne hívjuk áldozatnak!) jobban érezze magát? Mit tudsz felajánlani, megígérni?* - jóvátételi szemlélet erősítése – szerződés-kötés írásban.
- Ennek a beszélgetésnek a célja a bántalmazás leállítás. Nem keverünk bele mást (pl. szankcionálást vagy a bántalmazó lelki megsegítését), azokat ettől függetlenül intézzük. Ha speciális segítségre lenne szüksége a bántalmazónak, akkor ezt jelezzük az adott szakembernek, illetve a szülőknek.
- Szülők tájékoztatása a megállapodásról.

2.3. Védelmezők aktivizálása:

Az osztályfőnök feladata. 2-3 proszociális, lehetőleg magas EQ-jú és népszerű diák (természetes vezetők) felkérése, hogy az elkövetkező időszakban figyeljenek oda az áldozatra és segítsék őt, hogy jobban érezze magát. Támaszkodunk az áldozat által megnevezett személyekre (ha szükséges, kiegészítjük népszerűbb védelmezőkkel). Ha az áldozat biztonsága megkívánja, mozgósítjuk a pedagógus kollégákat is.

2.4. Közösség bevonása

A közösséget, az osztályt tájékoztatjuk a történekről, az áldozattal egyeztetve, hogy mi hangozhat el és mi nem. Alapvetően a közösség meglévő tudására építünk (hiszen ritka az olyan bullying, ahol a közösség, azaz a szemlélők nem tudnak semmit).

Ezzel teremtjük meg a biztonságot a közösségben: a tagok megtapasztalják, hogy a bántalmazásnak tényleg van következménye, érdemes jelezni. Azzal tudjuk növelni a szemlélők beavatkozási hajlandóságát, hogy látják, az iskola támogatja az áldozatot, elutasítja a bántalmazást, de a bántalmazó személyét nem.

2.5. Utánkövetés

1-2 hét múlva, a változás figyelemmel kísérése után újra leülünk az áldozattal és a bántalmazóval beszélni.

Először az áldozattal beszélünk arról, hogy abbamaradt-e a bántalmazás?

Ha az áldozat a bántalmazás leállításáról számol be, akkor a kapcsolatuk rendezésére felajánlható a resztoratív eljárás lehetősége. Az áldozatot kérdezzük először, és az ő állapotától, beleegyezésétől függően kérdezhetjük meg a bántalmazót. Ez mindenképpen önkéntes.

Ha viszont ez nem történt meg, akkor a bántalmazónak ezt jelzzük vissza és megkérdezzük, milyen stratégiát fog most alkalmazni, hogy sikeresebb legyen a dolog. A következő utánkövetésre, ha addigra sem változik semmi szankciókat jelölünk ki.

Fokozatosan súlyosbodó szankciólépcsőt alkalmazunk, amit az iskola házirendje tartalmaz, azaz nyilvános mindenki számára. Előnyben részesítjük a szankciólépcsőben a közösségért végzett munkát, mivel ezek erősítik a jóvátételt.

Súlyos esetekben fegyelmi tárgyalás, rendőrség bevonása stb. szükséges.

2.6. Dokumentáció készítése

Az esetkezelés folyamatát írásban rögzítjük, melynek iskolai formanyomtatványa van. (lásd: mellékletek) Ennek részei: Jelzés (1. sz. melléklet); Beszélgetés a bántalmazást elszenvedő személlyel (2. sz. melléklet); Beszélgetés a bántalmazást elkövető személlyel (3. sz. melléklet); Utánkövetés tapasztalatai (4. sz. melléklet); A második beszélgetés, További lépések (5. sz. melléklet); További tapasztalatok az utánkövetésnél (6. sz. melléklet).

Mellékletek

1. sz. melléklet: Jelzés

Jelzés

A jelző személy neve:

--

A jelzést rögzítő személy neve:

--

A jelzett eset:

--

A jelzésben érintett felek:

--

Megjegyzés, további információk:

--

2. sz. melléklet: Beszélgetés a bántalmazást elszenvedő személlyel

Beszélgetés a bántalmazást elszenvedő személlyel

A gyermek neve:

Osztálya:

A beszélgetés dátuma:

A beszélgetést levezető neve:

Mi történt? Kik az érintettek?

A segítőként megnevezett személyek:

A támogatására tett lépések (kell bevonní a pszichológust, szociális munkást stb.):

3. sz. melléklet: Beszélgetés a bántalmazást elkövető személlyel

Beszélgetés a bántalmazást elkövető személlyel

A gyermek neve:

Osztálya:

A beszélgetés dátuma:

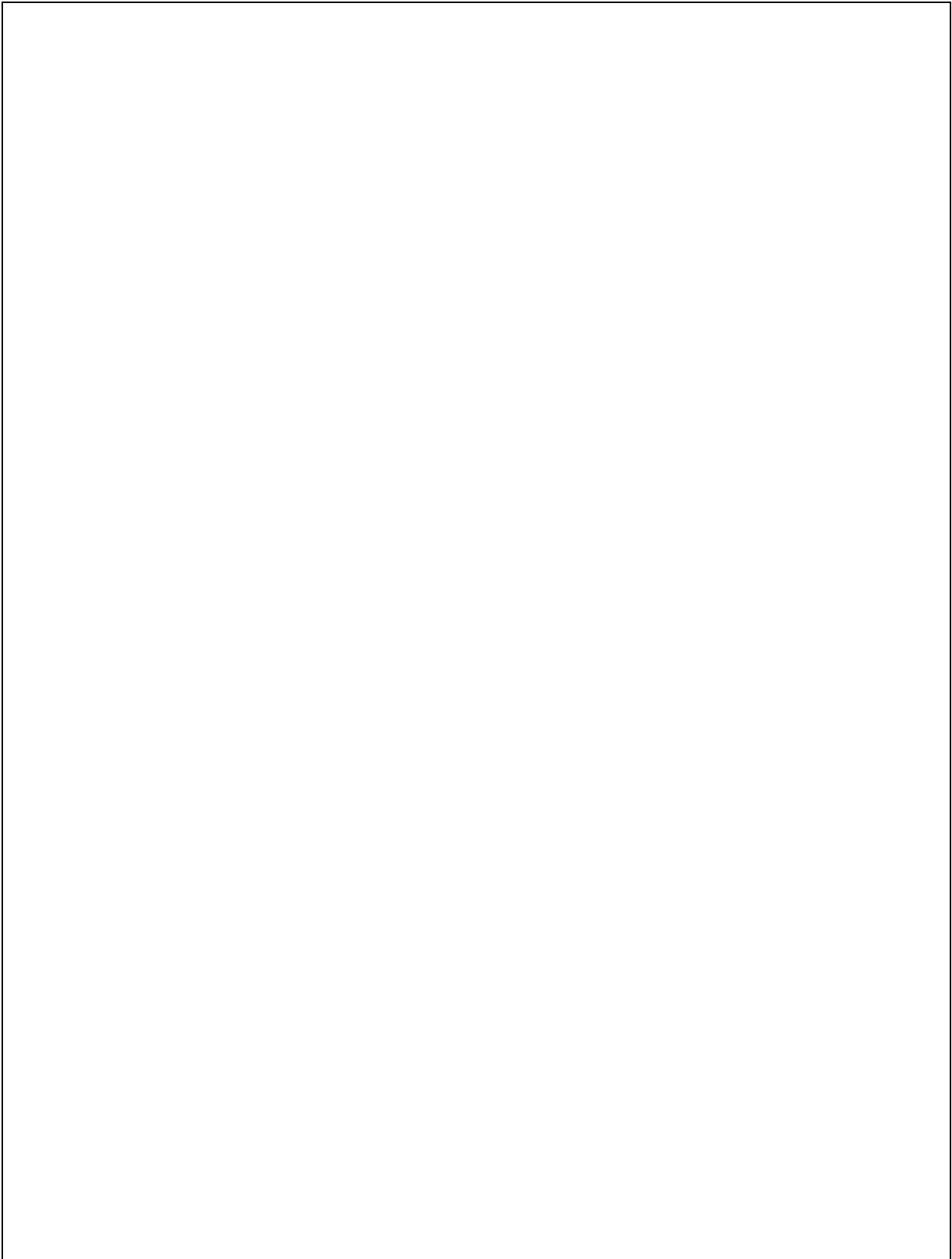
A beszélgetést levezető neve:

A beszélgetés összefoglalója:

A gyermek vállalása:

4. sz. melléklet: Utánkövetés tapasztalatai

Utánkövetés tapasztalatai

A large, empty rectangular box with a thin black border, occupying most of the page. It is intended for the user to provide details about their follow-up experience, possibly in the form of a table or handwritten notes.

5. sz. melléklet: A második beszélgetés

A második beszélgetés

A bántalmazást elszenvedő személy:

A bántalmazást elkövető személy:

További lépések:

6. sz. melléklet: További tapasztalatok az utánkövetésnél

További tapasztalatok az utánkövetésnél

